

לזכרו של אינג' אהרן ח. רוסו

לבנה רוסו אשד

שמאית מקרקעין

אור ליום ג', ז' בכסלו, 28.11.06, הלך אבי – אהרן ח. רוסו, לעולמו.

ליד סלוניקי, יוון (1914), בוגר ביה"ס ע"ש אלשיך, בו ספג חינוך יהודי וציוני, לצד השכלה כללית רחבה.

עלה לארץ בהיותו בן 18, לאחר ששוכנע ע"י זאב ז'בוטינסקי, שקרא ליהודים לעזוב את אירופה העומדת על סף בעירה ולעלות לארץ ישראל. מיד עם עלייתו, נרשם ללימודי הנדסת בנין בטכניון העברי בחיפה, אותם סיים בשנת 1936.

היה חבר מחתרת אצ"ל ועם הקמת המדינה התגייס לצה"ל והשתחרר כקצין.

משך עשרות שנים קיים עם שותפו י. טולדנו ז"ל, משרד פרטי לתכנון אדריכלי והנדסי, שבמסגרתו תוכננו ונבנו מאות מבנים במגזר הפרטי והציבורי – בארץ ובחו"ל.

פטריוט אמיתי ואוהב הארץ – איש חזון ומעש, שגילה מעורבות ואיכפתיות בכל המתרחש בחיים הציבוריים והמקצועיים בארץ ומחוצה לה.

באמצע שנות השבעים, לאחר מות שותפו, החליט על הסבה למקצוע השמאות, שבו עסק עד שחלה.

היה חבר מועצת השמאים והשתתף בכתיבת תכניות לימודים ובחינות ההסמכה.

כתב מאמרים מקצועיים רבים הן בבטאון אגודת המהנדסים והן ב"מקרקעין וערכם".

בד בבד, ניהל במשך כל השנים פעילות ציבורית מגוונת בעיקר בתחומי החינוך, התרבות ושימור המורשת היהודית.

פעילותו הציבורית התמקדה כבר בשנות החמישים של המאה הקודמת בהקמת קרן מלגות לתלמידים מחוסרי יכולת ומאוחר יותר – בהקמת המכון לחקר יהדות סלוניקי ויוון, שבעידודו הוקמה הקתדרה ללימודים אלה באוניברסיטת תל אביב. בין היתר פעל להצלת ארכיון הקהילה היהודית בסלוניקי, שנשדד ע"י הנאצים ונלקח ע"י הרוסים למוסקבה והנצחת זכר הקהילה שנספתה בשואה במוזיאון לוחמי הגיטאות ועוד.

שוחר ספרות וקורא בלתי נלאה, בעל סקרנות אינטלקטואלית וידע אנציקלופדי רב

אינג' ירחיהו אלוני

שמאי מקרקעין

אנו מלווים היום בדרכו האחרונה את אחד האישים היותר יקרים וחשובים שקהילת שמאי המקרקעין במדינת ישראל זכתה שיהיה אחד מחבריה ויפעל בקרבה.

בדיוק לפני 5 שנים – בנובמבר – 2001 – העניקה לשכת שמאי המקרקעין לחב' רוסו את תעודת יקיר הלשכה. אין לי אלא לחזור על הדברים שנאמרו על ידי בכנס שמאי המקרקעין ה-16 (13.11.2001), לרגל הענקת התעודה לחבר אהרן רוסו ז"ל.

אהרן חיים רוסו עלה בגפו ארצה בשנת 1932 מסלונקי שביוון והוא בן 18 בלבד, כשמטרתו האחת והעיקרית היא ללמוד הנדסת בנין בטכניון העברי בא"י – פלשתינה.

את אישיותו המיוחדת של החבר אינג' אהרן רוסו, יקשה לתאר במילים קצרות. ברם, אם לנסות לאפיין את קוויה העיקריים של אישיות זו, הרי שניתן לומר, שאהרן רוסו שייך לאותו דור שידע לשלב ידע מעשי עם חזון וחלום, שהוא קיפל בתוכו "קצין וג'נטלמן" וליתר דיוק – ריאליסט מושבע ואינטלקטואל בכל נשמתו, בעת ובעונה אחת.

אהרן רוסו התאפיין בחשיבה לוגית – רציונלית – מתמטית ומאידיך בנשמה יהודית רגישה וספרותית.

התקפלו באישיותו שני ניגודים: אהבת המתמטיקה והלוגיקה – מחד (על כך יעידו המאמרים הרבים שפרסם שבכולם הקו המנחה הינו הלוגיקה – והמתמטיקה) ומאידיך – הכמיהה והידע הרחבים בספרות קלאסית, שפות ותרבות רחבה יהודית ובינ"ל.

בנוסף לכל אלה, מצאנו באהרן רוסו תמיד, את האיש הצנוע, בעל המזג הנוח, איש שהיה נבון ועירני ואוהב אדם באשר הוא ובעיקר – את מורשת היהדות ומסורת ישראל.

אדם שמחפש את הצדק ראשית אצל עצמו אך גם דורש אותו מאחרים, ואולי אף על סף ה"דון קישוט", אך במודע ובהכרה מלאה.

זכה אהרן רוסו לגדול בעולם שערכי תרבות, פילוסופיה, שירה ושפות (6 שפות) ניחנו באותה מידה של חשיבות כמו של ידע מעשי ומקצועי.

אהרן רוסו השקיע רבות בשימור וקימום תרבות יהדות יוון וסלונקי שבה היו שורשיו ואליה כמהה נפשו. היה בין מקימי הקתדרה ללימודי חקר יהדות יוון באוניברסיטת תל אביב ודאג להשגת מימון לפעילותה. המחקר חרג לבסוף מהאוניברסיטה ועבר למוסדות הלימוד בארץ ומחוצה לה.

ולבסוף שני סיפורים אישיים:

האחד, משנת 1983-84 – בשמשי כיו"ר הלשכה, כיהנו עם החב' רוסו ביחד כחברים במועצת השמאים. אז החילותי ל"בשל" את תכנית הלימודים באוניברסיטת ת"א ביחד עם חברי אהוד המאירי ואחיקם ביתן.

סיפרתי לרוסו את הדבר והוא נתן לי את ברכת הדרך בדרכו המיוחדת ובסיפור הבא:

בסורבון בצרפת ניפקו שני סוגי תעודות לרופאים בוגרי הסורבון. היה סוג רגיל והיו תעודות שבהן היתה חותמת ORIENT 'POUR L, קרי: עבור המזרח, כלומר – רופא טוב רק עבור הקולוניות שבמזרח...דהיינו רופא לא כל כך טוב ...

לא הייתי רוצה לראות בארצנו שני סוגי שמאים שהאחד הינו טוב רק למזרח, אמר רוסו ולכן קבלו את ברכת הדרך ועשו דורות של שמאים טובים לעתיד.

הסיפור השני הינו בנימה אישית יותר.

בשנת 1971, בהיותי עדיין מהנדס בנין צעיר ונמרץ, נשלחתי יום אחד על ידי בעלי קולנוע "דוד", שבמרכז העיר הרצליה, להיפגש עם מהנדס נציג חברת "פאן לון" לצורך בדיקת הנכס לקראת מכירתו לחברת פאן לון.

פגשתי אדם שהסתובב כתזזית בחצר הפנימית של המבנה, ידיו שלובות מאחורי גבו והוא ממלמל לעצמו מילים מוזרות כגון: 20,000 לירות לחדר, 1,000 לירות למ"ר מבונה "ועוד כהנה וכהנה מילים חסרות משמעות לגבי.

שאלתי את אותו מהנדס – שקודם לא הכרתיו, מה המילים והחישובים שהוא עושה, והוא ענה לי בפליאה ובקוצר רוח "מה, אתה לא יודע ?, אני עושה שמאות של הבנין".

"ומה זה שמאות?" אני שואל את מר רוסו קצר הרוח.

"אתה לא יודע מה זה שמאות? לך תשאל את יוסי זרניצקי (שהיה מהנדס צעיר מעט מבוגר ממני וגם כבר שמאי מקרקעין והוא הניח שאנחנו לבטח מכירים זה את זה – דבר שהיה נכון) ואחר כך תלך לקורס שמאות של אלכסנדר כהן ואחר כך נדבר".

עבורי, מפגש מקרי זה עם החבר רוסו ז"ל היה כמובן "מפגש גורלי" במובן המלא של המילה, אשר שינה את מהלך חיי ואינני יכול שלא להזכיר זאת בנסיבות עצובות אלו.

אהרן רוסו היה אישיות שכל ארגון מקצועי, לרבות קהילת לשכת שמאי המקרקעין מתכבדת ומתברכת בעצם חברותו בה ובבתו וחברתנו לבנה, ממשיכת דרכו המכובדת.

אנו כולנו מצדיעים בעצב לעזיבתה של אישיות זו.

,

יהי זכרו ברוך.

מתוך דברי הספד שנישאו לזכרו

תחומי, דובר שפות רבות, מתמטיקאי מחונן – שקד על הרחבת אופקים, אך עמד תמיד על חשיבותה של ראייה לעומקם של דברים, פיתח חשיבה יצירתית ומקורית בכל נושא שטיפל בו, נמנע מדוגמות קשוחות ונוסחאות "קסם" – תמיד חתר לגילוי של המענין, המרתק והמקורי בכל נושא ונושא.

בעל יושר אישי ומקצועי ללא פשרות, גם במחיר מה שנראה כ"בלתי משתלם".

זה היה אבי – אדם טוב ומיטיב, אהוב ויקר עד מאוד.

יהי זכרו ברוך.

אינג' שחואל פן

מהנדס ושחאי מקרקעין

אם ניתן להגדיר את אישיותו של אינג'נר אהרן רוסו ז"ל, הייתי אומר שהוא היה איש הרנסנס או בעברית – איש אשכולות.

ראשית הכרותנו, שנמשכה על פני כ־50 שנה היתה כשמשרדו של אינג' רוסו ושותפו אדריכל יצחק טולדנו, שכן ברחוב הגדוד העברי, משם תכננו מספר רב של בניינים בעיר.

מאוחר יותר, בתקופת היותי מהנדס העיר בת-ים נתקלתי בעשרות בנייני מגורים שתכנן המשרד ובנוסף – בית מלון, שהוא אף היום היחיד מסוגו ורמתו בעיר בת-ים.

אינג' רוסו היה איש מקצוע למופת, כמהנדס היה קפדן, יסודי ושיטתי.

בגיל מאוחר יחסית, החליט ללמוד שמאות, ועשה את ההתמחות במשרדו של דודי מר אליהו פן ז"ל ושם זכיתי להכירו טוב יותר.

אינג' אהרן רוסו זכור לי כאיש שיחה מקסים. היה משוחח עמנו שיחות ממושכות, מאוחר יותר גם עם רעייתי. השיחות הפליגו למחוזות רחוקים ומעניינים, שכן רוסו התעניין וידע להסביר נושאים כגון: אמנות, ספרות, היסטוריה ומה לא.

אפיונו המקצועי ציבורי היה אידיאליסט אך תקיף, עם אנטגריטי שאין למעלה ממנו. היתה לו תקיפות ללא פשרות, מעורבת בנועם הליכות.

לאחר מכן, נוצר בינינו קשר בתקופת היותו יו"ר ועד ההורים של בית הספר "גרץ", כאשר יזם והצליח להקים בביה"ס אולם התעמלות לתפארת.

מי שבקיא בדרכי ההתנהלות המוניציפלית, יוכל להבין עד לכמה עקשנות והתמקדות

במטרה זקוקים, כדי להצליח בנושא כזה.

הצד האידיאליסטי שלו בה לידי ביטוי, בין היתר, בכך שעשה עבודות ציבוריות שלא על מנת פרס, תופעה מעניינת על רקע המתרחש בימינו.

זכור לי, שכאשר עלתה האפשרות, שבית הכנסת המפואר והיוצא דופן מבחינה אדריכלית ע"ש רקנטי, אשר תוכנן ע"י אינג' רוסו ואדריכל טולדנו ז"ל, היה אמור לזכות בפרס, הוא לא חפץ להפעיל קשרים, אף שהיה יכול לעשות זאת בנקל, משום שתכנן אישית את משרדיו של רה"מ מנחם בגין ז"ל.

במישור הציבורי פוליטי הוכיח אינג' רוסו אומץ, הן בפעולותיו כקצין המודיעין של האצ"ל בתקופה של טרום קום המדינה – דבר שדרש אומץ לב פיסי והן בכך שנשאר נאמן לעקרונותיו כאיש תנועת החרות בשנות מפא"י, לאחר קום המדינה.

כשמאי – הוכיח רוסו מקצוענות עם שכל ישר. מאמריו בעיתון "מקרקעין וערכם" היו בעלי אופי של ניתוחים מתמטיים ויחד עם זאת ידע לסייג, כדבריו: "אל לו לשמאי לסמוך על תרגילים וחישובים מתמטיים, אלא להיעזר בשיקול דעת ובכל מקרה להפעיל שכל ישר".

מאמרו האחרון בעיתון נקרא "על שומות ודעות קדומות" – על הצורך בקומונסנס.

בפן אישי, מצאנו רוסו ואני בשנים האחרונות ענין לשוחח בנושא שהיה מענין את שנינו והוא מתמטיקה.

כקוריוז העסיקה את אינג' רוסו בעיה מתמטית הנקראת הנוסחה הגדולה של פייר פרמה – מתמטיקאי צרפתי מהמאה ה-17, שאיש לא יודע עד היום כיצד פתר את בעיתו.

כשהתפרסם בציבור שהבעיה נפתרה לאחר 350 שנה, שמחתי לבשר לו, אולם אינג' רוסו בדרכו הקפדנית לא שוכנע שהפתרון נכון.

אם להפליג על כנפי הדמיון, הרי כששמעתי על פטירתו של אינג' אהרן רוסו ז"ל היתה המחשבה הראשונה שעלתה במוחי – שבבואו לגן עדן, בוודאי יגיע לפינת המתמטיקאים, ייפגש עם מר פייר פרמה ויפתור את הבעיה.

דברי למשפחה –

קשה לאבד הורה בכל גיל, אולם מעט נחמה קיימת בכך, שאינג' אהרן רוסו חי את חייו חיים שלמים בדיוק כפי שרצה לחיותם.

יהי זכרו ברוך.